

Langesømessen

LANGESO 2005

messe for juletræer og pyntegrønt

Af Dyrkningskonsulent Bent K. Christensen

Tredje torsdag i august. Langesømesse. Udstilling. Messetilbud. Gamle bekendte. Nye kontakter. Faglig bustur. Årets juletræ. Alt var som det plejer at være, når godt 2.000 juletræproducenter fra hele Nordeuropa mødes – og så alligevel ikke. Hele messen sydede af en optimistisk stemning. Træets pris? Hvor høj bliver den i år? Mangelen på træer blev nævnt igen og igen på både dansk, tysk og engelsk. Priskurven er nemlig knækket – opad.

På ruten rundt til de næsten 120 udstillere var træernes pris et vigtigt samtaleemne,

der næsten kunne antage omvendte bibelske dimensioner, hvor de 7 magre år nu skal afløses af minimum 7 fede. Messeområdet blev betrådt af omkring 4.000 fødder, og det er ca. 300 færre besøgende end tidligere år, men Langesømessen er fortsat samlingsstedet for branchen og den største juletræmesse i Nordeuropa.

Årets juletræ

Er det som juletræproducent næsten muligt at opnå nogen højere hædersbevisning end

at levere Danmarks smukkeste juletræ? Blive bedømt af ligemænd, der alle kan afgive en enkelt stemme i en konkurrence med mange smukke træer – og så alligevel blive den bedste? Selv om Peter Rasmussen fra Evergreen Farm er en beskeden mand, var det svært helt at skjule stoltheden over at være blevet nummer 1 igen. Igen - fordi det faktisk er 3. gang i konkurrencens 13 år lange historie, at et træ fra Evergreen Farm bliver kåret som Danmarks smukkeste træ og hædret med Den gyldne Stjerne fra Georg Jensen. Med 3 sejre er Evergreen Farm den

Selv om Peter Rasmussen fra Evergreen Farm er en beskeden mand, kan det være svært at skjule stoltheden over igen at være blevet nummer 1 i konkurrencen om Danmarks smukkeste juletræ med over 25 % af stemmerne.

I 2005 blev årets smukkeste juletræ leveret af Peter Rasmussen fra Evergreen Farm, som nu for 3. gang kan smykke et træ med Den gyldne Stjerne. Med 25 % af de 200 afgivne stemmer var der ingen tvivl om, at her var vinderen. Nr. 2 blev Maglesø Plantage med 32 stemmer, og 3. pladsen blev indtaget af Anders Bjerregaard, Kasted med 25 stemmer.

mest vindende ejendom i Danmark, og som 3-stjernet juletræsejendom er det jo næsten overflødig at nævne, at det også er blevet til 4 andenpladser gennem årene.

Der blev afgivet i alt 200 stemmer på de 18 konkurrencetræer. Evergreen Farm løb med 25 % af stemmerne og blev en suveræn vinder. Træet fra Maglesø Plantage, som blev nummer 2, fik 32 stemmer, mens der blev 25 stemmer til det træ, som Anders Bjerregaard fra Kasted havde leveret. Det er måske værd at bemærke, at de to højest placerede kandidater begge var naturgroede træer.

Med årets resultat er den gamle stolte tradition, hvor medlemmer fra Dansk Juletræsdyrkerforening indtager pladserne som landets bedste, igen slået fast. Ser man på listen over de 39 træer, som gennem tiderne har stået på sejrsskamlen, er de 36 blevet leveret af medlemmer fra Dansk Juletræsdyrkerforening.

Klip i form

Kegleklipping er de seneste år blevet medicinen til juletræer, som det er lettere at gå over end udenom. Flere har arbejdet med kegleklipping, og har med hækklippere manuelt studset træerne med en vis variation til resultat.

Niels Kjær Laursen fra Tønning har med sin Boogie Stabilo søgt en anden vej, hvor træerne er blevet klippet mekanisk og med samme vinkel. Boogie Stabiloen har været bygget op som en portaltraktor, men med den forskel, at selve traktorens "ramme" har været bevægelig. På den måde har førerhuset og ophængte redskabet altid stået lodrette – også selv om traktoren har kørt på en skråning. Da redskabet til kegleklippingen har været en bjælkeklipper, der har roteret rundt om træet, har det været en nødvendighed, at redskabet altid er i vatter.

Ved den mekaniske kegleklipping har klippevinklen været et centralt spørgsmål. Et forsøg, som er udført i samarbejde med Skov & Landskab, har vist, at det bedste resultat synes at blive opnået ved en hældning af bjælkeklippen på 32 grader fra lodret og uden behandling af øverste grenkrans. Reducerer man hældningen til 22 grader bliver resultatet året efter et næsten cylinderformet træ, som vil udvikle sig til at blive meget bredt i toppen. På standen præsenterede Niels Kjær Laursen eksempler på træer, som året før var behandlet med forskellige klippevinkler.

Den oprindelige Boogie Stabilo traktor er imidlertid et stort redskab, der kan blive dyrt at købe for den enkelte producent. Det har

ledt til udviklingen af en 2. generations Boogie Stabilo. Her er tale om en væsentlig lettere konstruktion, som bliver skubbet frem på 2 cykelhjul. En Honda-generator leverer strøm til de 2 hækklippere og motoren, som drejer hækklipperne rundt om træet. Via 5 elektriske kontakter ved håndtagene kan man styre kegleklipperen samt hæve og tilte redskabet. Hækklipperne roterer en halv omgang på 4-5 sekunder, og med 2 skær er det nok til at kegleklippe et træ. Herefter skal redskabet skubbes frem til det næste træ, hvorefter indgrebet kan gentages. Ud over selve tilklippingen af brede træer, kan 2. generationen af Boogie Stabiloen også være et interessant alternativ til den manuelle grundpilning, hvor præstationen typisk ligger på 60-80 træer i timen.

Planen er, at den nuværende version inden længe skal afløses af en 3. generation, som får træk på hjulene, og bliver bygget i aluminium. Samtidig står det højt på ønskesedlen at udskifte den nuværende generator med en mindre eller mere støjsvag model.

Hvis man vælger at stille hækklipperne lodret og eventuelt kombinere dem med et vandret skær, kunne en ide være også at udnytte maskinen til klipping af hække derhjemme.

Den 10. maj 2004 blev dette træ klippet i en vinkel på 32 grader med undtagelse af øverste grenkrans. Denne vinkel synes at være den mest optimale, hvis man ønsker at kegleklippe sine træer.

Træet er klippet den 10. maj 2004 i en vinkel på 22 grader fra lodret. Øverste grenkrans er dog ikke behandlet. Træet fremstår i dag næsten cylinderformet.

Niels Kjær Laursen demonstrerer, hvordan 2. generation af Boogie Stabilo også kan tiltes, så det er muligt at kegleklippe træerne selv på meget skrånende terræn. Med en arbejdstid på ca. 5 sekunder/træ vil det også være oplagt at bruge dette redskab som erstatning for grundpilningen af træerne i hoftehøjde, hvor præstationen ofte ligger på 60-80 træer i timen.

Tabel 1. Måleliste i cm efter brugen af Herr Scherers middel, udbragt med Clean Sprayer. Der er behandlet en gang og ikke konstateret skader.

Topskudslængde i cm primo juli 2005	Topskudslængde i cm 17. august 2005
38	40
31	33
38	44
41	43
38	40
37	37
34	34
33	36
54	58
41	45
31	31

Herr Scherer demonstrerer brugen af Clean Sprayer, som påfører vækstreguleringsmidlet ved hjælp af børster.

Vækstregulering

Michael Scherer fra Bayern præsenterede på Langesømessen redskabet Clean Sprayer til topskudsregulering af juletræer i op til 3 meters højde. Princippet i redskabet minder om Easy-roller, men her er rullerne erstattet af et patenteret børstesystem, som man med den ene hånd klemmer sammen om toppen, mens man via et håndtag aktiverer rygspøjten med den anden hånd.

Om man foretrækker det ene redskab frem for det andet, må bero på temperament. Imidlertid var Herr Scherers resultater, som er vist i tabel 1, yderst interessante. Vækstreguleringen er udført med Clean Sprayer, men med et andet vækstreguleringsmiddel end Pomoxon. Af måleresultaterne fremgår det, at Herr Scherer formår at standse træernes vækst indenfor et interval på 2-6 cm efter blot en behandling, og uden der bliver registreret skader. Midlet, som Herr Scherer forhandler, men ikke ønsker at oplyse navnet på, er efter sigende ikke godkendt i Danmark. Det har endnu ikke været muligt at afprøve midlet under kontrollerede danske forhold i nordmannsgran, men Dansk Juletræsdyrkerforening arbejder på at få etableret en sådan afprøvning i foråret 2006.

Flydende gødning

Brenntag Nordic har de seneste år været firmanavnet, når man taler om flydende gødninger til juletræer. Ud over den flydende kvælstofgødning Nitro-30 og Metalosate-serien, hvor man kan skræddersy sin gødning med eksempelvis kalium, magnesium, jern, calcium, bor og zink, markedsfører firmaet også nu en flydende NPK-gødning. Det er gødningen NPK 18-1-5 med mikro-næringsstoffer. En gødning, som er udviklet med henblik på farve-, men også vitalitetsgødsning i efteråret. Indholdet af kalium medvirker til en hurtig optagelse i nålene, og sikrer sammen med fosfor og mikronæringsstoffer, at træet får en alsidig ernæring, så der ikke bliver fremprovokeret mangler. Winnie Olsen fra Brenntag Nordic understreger dog, at det er en rigtig god ide at tilsætte 2 liter magnesium Metalosate, da NPK 18-1-5 ikke indeholder magnesium.

NPK 18-1-5 indeholder både hurtigt og langsomt kvælstof med ca. halvt af hvert. Det hurtige kvælstof er tilgængeligt for planterne indenfor max 10 dage efter udbringning, mens frigivelsen af det langsomme kvælstof – slow release nitrogen (SRN) – strækker sig over en længere periode. Alt afhængigt af vejr, temperatur og mikroorganismer begynder det

langsomme kvælstof at blive tilgængeligt efter 21-30 dage. Gødningens formulering sikrer en vedvarende og konstant forsyning af kvælstof i 4-6 uger efter udbringning.

Når bladgødsning kan være interessant hænger det sammen med, at træet fra først i juli måned begynder at flytte ressourcer ned til roden for at gøre klar til efterårets rodvækst. Træet prioriterer herefter kun i mindre grad at flytte næringsstoffer opad til nålene. Med den tidsmæssige placering, som juleaften nu en gang har fået, er det ikke en hensigtsmæssig udvikling for juletræsproducenten. Ideen med bladgødsning i sensommeren er derfor at gøre sig fri af roden, og levere næringsstofferne der, hvor træet, set med juletræsproducentens øjne, har brug for dem – i nålene. På den måde forsøger man at omgå kemiske bindinger i jordbunden og drilske transportsystemer i planten.

Et andet gødningsnavn indenfor de flydende gødninger er OptiMin 10-18, som er blevet udviklet af Lars Easy-roller Madsen og Kristian Sønnichsen. Her er der også tale om en gødning, der rent kemisk er bygget op omkring aminosyrechelatering af næringsstofferne. Kombinationen af tal i OptiMin 10-18 har en lidt anden betydning end normalt for gødninger. 10 står for antallet af nærings-

Lars Easy-roller Madsen og Kristian Sønnichsen har i fællesskab udviklet og afprøvet den flydende gødning OptiMin 10-18, der er en all round bladgødning til optimering af juletræernes kvalitet. Populært sagt kan man også kalde gødningen for en flydende vitaminpille til juletræer.

Tålsomhedsforsøg med OptiMin 10-18. Et træ, der i forvejen havde en sprøjteskade, er blevet udsat for en ekstrem behandling den 1. juli i år. Ved udbringningen har Lars Madsen holdt stille i ca. 10 sekunder med tågesprøjten ud for dette træ. Når man kigger på nålelængden halvanden måned senere, leder det tanken hen på, om man mon kan omdanne nordmannsgran til nordmanns-fyr via bladgødsning.

Ved at hæve sprøjtedugen kan man udnytte Vaza-sprøjtenes turboeffekt til at sprøjte ca. 15 cm udenfor dugen. Dette kan være praktisk ved bekæmpelse af ukrudt helt inde ved stammen, eksempelvis burre-snerre. På billedet kan man netop ane, hvordan jorden udenfor dugen bliver fugtig, når sprøjten arbejder. Sprøjten var på Langesømessen monteret med en gennemsigtig demo-dug, så det var muligt at se væskefordelingen under dugen. Sprøjten har normalt en meget kraftig hvid dug.

Sprøjtelansen med dens 10 meter slange giver god mulighed for en pletsprøjtning. Rækkevidden er omkring 2 meter både vandret og lodret afhængigt af, hvordan man holder lansen.

stoffer i bladgødskningen, mens 18 refererer til antallet af aminosyrer. 9 af de aktuelle aminosyrerne bliver hovedsageligt optaget via nålene, og de 9 andre primært gennem rødderne. Denne kombination af optagelsesveje betyder en meget høj udnyttelse af gødningen, selv om en del af den måtte ende på jorden under udbringningen.

Brugen af aminosyrer har den fordel, at gødningen minder meget om plantens celsaft, og nordmannsgranen genkender og optager derfor gødningen hurtigt. Ligheden med saften i cellerne betyder samtidig, at man skal være omhyggelig, når man arbejder med gødningen, for nogle af aminosyrerne minder også meget om de menneskelige. Derfor er der en teoretisk risiko for optagelse, hvis man får større mængder flydende gødning på kroppen.

Sammensætningen af næringsstoffer i OptiMin 10-18 er blevet bestemt ud fra granskning af mange nåleanalyser kombineret med praktiske erfaringer, og arbejdet har hele vejen igennem været præget af en meget praktisk tilgang. Det grundlæggende koncept er, at producenten blot skal justere gødningsmængden, men ikke sammensætningen af de forskellige næringsstoffer. Det betyder, at man ved bladgødskning nu blot har

brug for 2 gødningstyper: Nitro-30 som kvælstofkilde og OptiMin 10-18 som kilde til alt det andet.

Bladgødskning alene kan kun dække omkring 20 % af plantens behov for næringsstoffer. Derfor er det fortsat nødvendigt med grundgødskning i foråret og supplere det med 1-2 gange OptiMin 10-18 eksempelvis lige før udspring og igen ultimo juli. En typisk dosering vil være 5-10 liter/ha, men Kristian Sønnichsen fortæller også, at hans erfaring er, at i velplejede kulturer er en enkelt behandling i sensommeren ofte tilstrækkelig.

Selv om OptiMin 10-18 er sammensat med henblik på at forbedre træets generelle vitalitet, så man opnår større nålelængde og bedre farve, skal egentlige mangler fortsat afhjælpes med specialgødninger. Nogen effekt vil man dog kunne opnå ved at behandle flere gange eller med en højere dosering af OptiMin, hvad enten det gælder nordmannsgran eller rødgran.

Sprøjter

Både firmaerne Skærbæk Maskinhandel og Scan-Agro præsenterede tågesprøjter - herunder også knækstyrede modeller på op til 3.000 liter. De store sprøjter har den fordel,

at man selvsagt ikke så ofte skal fylde sprøjten og dermed får en højere præstation, og knækstyringen betyder, at trailersprøjten følger traktorens spor og således ikke beskadiger træer, når man drejer ud på forageren. Et redskab i en noget mindre kategori er Waza-sprøjten, der findes i to modeller på henholdsvis 100 og 200 liter. Et særdeles relevant værktøj for den producent, som ønsker at kunne udføre alt sprøjtearbejde og bladgødskning selv. Samtidig har sprøjten et væld af anvendelsesmuligheder også udenfor juletræerne og vil for eksempel kunne bruges bekæmpelse af glatføre om vinteren, hvis man har det behov. Systemet giver mulighed for både bom-, tåge- og afskærmet sprøjtning og ved hjælp af en sprøjtelanse med 10 meter slange kan man også pletsprøjte.

Den 3 meter brede sprøjtebom kan monteres med endedyser, men har primært anvendelse til sprøjtning af veje og udenomsarealer. Den vil dog også kunne bruges til små træer samt sprøjtning af spor.

Ved hjælp af højt tryk og særlige dyser er det muligt at tågesprøjte 4 rækker træer på hver side af sprøjten i en højde på godt 3 meter. Med to gennemkørsler vil man således kunne dække rækkerne mellem to spor i de fleste kulturer. Sætter man forlængerrør

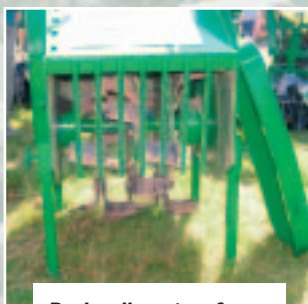
Bird Gard er det nærmeste man kan komme på biologisk bekæmpelse af fugle ved hjælp af elektronik. Støttet af højtalere og lydoptagelser kan man nu beskytte træernes toppe gennem automatisk afspilning af fuglenes egne advarsels- og faresignaler.

"Den lille bog om Juletræet" kan man finde en række små historier om juletræets kulturhistorie. Bogen, som findes på dansk og engelsk, kan være en relevant firmagave.

En trædeplade sikrer, at denne spidser fra Hedeselskabet er forankret under brug.

Rodnedlægningsfræsere fra Jutek. Når jord, sten og stød bliver slynget op over tromlen, sorterer soldet de store dele fra, som bliver begravet 30-40 cm under overfladen, mens jorden bliver slynget længere bagud.

Nu er det muligt at skræve over 5 rækker med denne specialbyggede portaltraktor fra firmaet Jutek. De yderste ben kan vippe op, hvis de støder på en forhindring.

Monter en Blackball med 1-3 skrue på træets fældesnit, og så er det klart til at blive sat i foden. Forbrugeren skal nu tåpspids for at få træet til at stå lige.

på sprøjten, er det muligt at øge den effektive højde til omkring 6 meter, og sprøjten vil på den måde have god anvendelse i yngre kulturer af nobilis.

Selv om dyserne sidder bagerst på sprøjten, skal man være meget opmærksom på arbejdsmiljøet, særligt ved tågesprøjtning. Sprøjteføreren kommer nemt i kontakt med sprøjtetågen, selv om man forsøger at køre mod vindretningen. Af samme årsag foreskriver Arbejdstilsynet brug af heldragt med handsker og støvler samt helmaske med A2P2 filter så snart man tågesprøjter med åbent førerhus - også selv om midlet er godkendt udenfor fareklasse.

Den afskærmede sprøjte på Vaza-systemet bygger en hel unik konstruktion. På sprøjtedugens forreste kant er der et indtag for luft. Det bruger man til at opnå en turboeffekt, hvor luften kører rundt under dugen, så planteværnsmidlet dækker planten overalt. I praksis betyder turboeffekten, at det er muligt at nedsætte doseringen af bladmidler til 1/3 af det normale. Med sprøjtedugen kan man lave en helt præcist afgrænset sprøjtning, men det er en god ide at hæve bagkanten af dugen. Ellers vil man, i det øjeblik dugen rammer et stød eller en sten, opleve, at turboeffekten blæser sprøjtevæsken uden for afgrænsningen. Hvis man løfter sprøjtedugen over jorden, kan man udnytte denne udblæsning til at sprøjte helt ind under træerne ved eksempelvis bekæmpelse af burrenerre. Sprøjtelansen er monteret med 10 meter slange og rækker 2 meter. Et effektivt redskab til at dække hjørner, som sprøjten ellers ikke rammer, med den rute man har valgt i bevoksningen. Tage Zacho-Rasmussen fra Vaza understreger dog, at man i praksis skal sidde med lansen i hånden for, at man får lettet sig fra sædet, når der er behov for at supplere den "mekaniserede" sprøjtning. Fra sædet kan man med et snuvtag lukke for hovedhanen, når man kommer til enden af rækken, og dermed lukke af for alle de øvrige sprøjtefunktioner, mens man stadig har tryk på lansen.

Vaza-sprøjten bliver leveret med enten standardhjul, som giver en udvendig sporvidde på 85 cm, eller specialhjul, der reducerer bredden med 10 cm.

Fuglebeskyttelse

I et hjørne af messeområdet lød der til at være mange fugle. Gentagne gange vender man sig om, men kan ikke spotte nogen fjerede individer. Nysgerrigheden vinder, og man må tættere på. Bag solfangere og "redekasser", som senere viser sig at være højtalere, findes forklaringen: Det nye system, Bird Gard.

Et indgående kendskab til fugle har skabt grundlaget for at kunne udnytte fuglenes egne faresignaler til beskyttelse af træernes toppe. Lydbilledet kan sammensættes i forhold til den lokale bestand af fugle, og sy-

stemet gør det muligt at programmere flere forskellige lyde herunder også rovfugle med tilfældige intervaller, så der ikke opstår en tilvænnning. Systemet bliver i Danmarks markedsført af Duebekæmperen ApS, og bliver tilpasset lokale behov og forhold.

Rodnedlægger

Fræs selv dine stød væk med en almindelig traktor. Det er nu muligt med en rodnedlægningsfræser, som firmaet Jutek præsenterede på Langesømessen. Der er tale om et 70 cm bredt redskab med en arbejdsbredde på 60 cm. Fræsere kan få opfyldt sit kraftbehov med en traktor på blot 70-100 HK - et krav, som mange almindelig traktorer kan opfylde. Dermed er der mulighed for en "gør-det-selv" maskine til fræsning af stød-rækkerne. Traditionelle stødfræsere "æder" ofte omkring 200 HK, fordi de sønderdeler stød og rødder. Rodnedlæggeren arbejder med et andet princip, hvor rødder indtil fingertykkelse bliver findelt, mens større dele og sten bliver lagt ned i bunden af renden. Det kræver mindre energi, og lavere omkostninger til vedligeholdelse.

Fræsere har en diameter på 80 cm og roterer modsat køreretningen. Derved bliver gamle stød, sten og jord løftet op over tromlen. Bagpå fræsere er der monteret et kraftigt sold, som sorterer sten og stød fra, så de falder ned i renden først og er gemt væk i en dybde på 30-40 cm, mens jorden bliver slynget længere bagud. Arbejdshastigheden ligger på 2-3 km/time alt efter jordbund, størrelsen på stød og traktorens motorkraft. Den massive aksel er 60 mm tyk, og kraftoverførslen sker gennem et stort T-gear med træk i begge sider. Jørgen Kæhlershøj fra Jutek understreger, at firmaet ikke lever af at sælge

slid- eller reservedele. Derfor benytter man konsekvent standarddele, så kunderne ikke er afhængige af specialister, hvis noget går galt.

Mange af maskinerne fra Jutek bliver bygget efter særlige specifikationer fra kunden. Et eksempel på det, er den 5 rækkede portaltraktor, som kræver store regulære arealer, der er plantet nøjagtig, for at være attraktiv. Støder de yderste ben på en forhindring, har de mulighed for at vippe op. Samme bevægelighed bliver udnyttet, når den udvidede portaltraktor skal transporteres. I den situation bliver de yderste ben løftet op og skudt ind, så traktoren efterfølgende ikke fylder mere end en almindelig 3 rækket portaltraktor.

Frø-deklaration

Når det sidste juletræ er solgt, er spørgsmålet, hvad der skal ske med jorden bagefter. Hvis svaret er: juletræer, kan det næsten ikke have undgået nogens opmærksomhed, at det er vigtigt, hvor frøet kommer fra. Der har de seneste år været megen debat om frøets oprindelse, betydningen af den genetiske kvalitet og endelig, hvordan man kan være sikker på, at man får det rigtige.

Flere firmaer er kommet med forskellige løsningsforslag på dette. ABIES Frø har valgt en strategi, hvor man blandt andet nøje overvåger plukkeholdenes placering i skoven og registrer den ved hjælp af GPS. Fra denne sæson indfører man et system med et deklarationsblad til såvel planteskolen som juletræsproducenten, så man kan se, hvilket frøparti (B-nummer) planten er produceret ud fra. Såfremt der på et senere tidspunkt måtte opstå problemer med et parti planter, vil det være muligt hurtigt at finde tilbage til planteskole, frøleverandør, B-nummer og indsamlingsområde.

Nu er det tiden...

...til gennemgang og reparation af juletræskulturerne

- Mangler der en sidegren i øverste grenkrans, så bruger man TOPtråd til at løse problemet.
- Er der et par grene, der gror opad, kan man trække dem ned med vores Perfekt grenretter. Ligeledes bruges Perfekt grenretteren til de kraftigere grene længere nede i træet og Perfekt grenretteren skrider ikke på grenene.
- Er der for meget ukrudt i rækkerne, var det måske en ide med en ALHAMBRA klipper.
- Vi fører også specielt regntøj designet til juletræsfolket.

Ring til os og få mere at vide om vores produkter, som også kan købes gennem Skovdyrkerforeningerne og Hedeselskabet.

Vi afholder kurser i juletræsproduktion, hvor man bl.a. lærer at bruge vores produkter rigtigt og meget andet. Kurserne er gratis.

Ring og få en juletræssnak.

Med venlig hilsen, **Flora Danica Juletræsartikler**, Silkeborg, tlf. 86 85 57 32

Nye middel

PC-Consult havde igen i år anlagt en mindre demonstration med sprøjtning. Et enkelt middel "Katana" synes særligt interessant, da det bekæmper både græs, frøkrudt og flerårige 2-kimbladede planter. Katana er godkendt i EU, men markedsføres endnu ikke i Danmark.

Stadepladsen

Hedeselskabet havde et par nyheder til stadepladsen - blandt andet en eldrevet spidser, som er udstyret med en trædeplade, så redskabet er "forankret" under brug og ikke bliver flyttet, mens man spidser træet. Selve spidseren bliver aktiveret via en fodpedal, og der kan monteres en affaldssæk under spidseren, så man holder sin stadeplads ryddelig - eller måske sælger den opsamlede barkflis, hvis ikke man stryger den ud på pladsen som dækmateriale.

Hos Hedeselskabet demonstrerede Skoventreprenør Jesper Pedersen også sin patenterede opfindelse: Blackball - juletræsfoden med kuglehoved, der var sidste års store messenyhed. En lille genial opfindelse, som sparer producenten for spidsning af træet, men ikke mindst letter mangen en kunde for det besværlige arbejde med at få træet til at stå lige hjemme i stuen. Med 1-3 skruer fastgør man plastikluglen på træets snitflade. Placer kuglen i den særlige juletræsfod, og giv træet et let bank mod underlaget. Så er foden sat på, og træet kan rettes til lodret - også selv om underlaget er skråt.

Jesper Pedersen fortæller, at med mere end 125.000 solgte fødder har det rent faktisk været nødvendigt at gå væk fra sidste års birkekodser, hvor der kun kunne være 200 på en palle. Selv med den største fod til træer med en højde på 1,75 meter, er der plads til 400 fødder på en palle og langt flere, hvis der er tale om mindre træer. Planen er i 2006 at udvikle konceptet, så man kan bruge de dansk producerede Blackballs på træer op til 2,5 meter.

En lille nyhed til stadepladsen kunne man også finde på Dansk Juletræsdyrkerforenings stand. I samarbejde med firmaet Puella's Edition ApS blev "Den lille bog om Juletræet" præsenteret. En lille let læst bog på dansk eller engelsk om juletræets kulturhistorie og udbredelse fra det først kendte eksemplar i Letland i 1510 og videre op til vor tid, hvor juletræet ikke kun bruges i den kristne verden. Bogen kan man eksempelvis bruge som firmagave eller hente et par anekdoter om juletræet til den private beholdning.

Vi udfører alt inden for juletræer:

Skovning/netning
Udkørsel/palletering
Læsning

Vi kører Netop!

Indhent tilbud !

Vi udfører alt inden for pyntegrønt:

Klip med lifte/hånd
Sortering/udbæring
Udkørsel/palletering
Læsning

**Skov-Entreprenør
Marius Andersen**
Asgårdsvej 3
8700 Horsens
SE nr. 16652938
Tlf.: 75 64 80 06
Bil: 30 71 12 38
Fax: 75 64 82 06

Maskinfabrikken LOMA ApS

Lyngvej 14 · 4350 Ugerløse · Tlf. +45 59 18 85 20

Email: info@loma.dk · www.loma.dk

LOMA FLIS HUGGERE
ROBUST · ALSIDIG · EFFEKTIV · STOR KAPACITET

KOMPOS 30JO er en ny model som er udviklet specielt til at kompostere træer på rod.

Kompos 30JO drives af en olie motor og kræver et olietryk på 150 bar / 40 liter pr. min. og vejer 200 kg.

Kompos 30JO er således velegnet til at kunne monteres på en kran / arm.

Ligesom LOMA's øvrige sonderdelere, er **KOMPOS 30JO** udstyret med kraftige slagler, der gør maskinen modstandsdygtig overfor jord og sten. Den brede åbning sikrer en nem betjening og en stor kapacitet.

www.grenknuseren.dk
- kommer overalt

**Omlægning af juletræskulturer til markjord
Grenknusning og stubfræsning udføres i hele landet**

JESPER BLOCH // **SKOVBRUG & MASKINSTATION**
+45 21 40 69 99

**HJORTHEDE
PLANTESKOLE A/S**

Tukærvej 12, Hjorthede
8850 Bjerringbro
Tlf. 8668 6488 - Fax 8668 6440.
E-Mail : Hjorthede-planteskole@mail.tele.dk
www.Hjorthede Planteskole.dk

**Planter til:
Juletræer
pyntegrønt
Læ og landskab
Skovrejsning**

Rekvirer evt. skovplantekatalog